

Yttrande över SOU 2018:71, En andra och en annan chans – ett komvux i tiden, U2018/03652/GV

Statens institutionsstyrelse (SiS) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på komvuxutredningen slutbetänkande "En andra och en annan chans – ett komvux i tiden".

SiS har inget att erinra mot utredningens förslag.

SiS har i detta remissvar valt att ge en beskrivning av myndighetens skolverksamhet och målgrupp i syfte att uppmärksamma regeringen på SiS förutsättningar och behov.

SiS bedriver skola för elever i tvångsvård

SiS bedriver individuellt anpassad vård och behandling av ungdomar med kriminalitet, missbruk och/eller psykosocialt nedbrytande beteende. Myndighetens uppdrag är att ge de ungdomar som vårdas på de särskilda ungdomshemmen bättre förutsättningar för ett socialt liv. De särskilda ungdomshemmen vårdar huvudsakligen ungdomar som omhändertagits enligt lagen (1990:52) om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller dömts till sluten vård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Inom SiS ungdomsvård finns drygt 700 vårdplatser, fördelade på 23 särskilda ungdomshem.

SiS bedriver skola på samtliga ungdomshem som en särskild utbildningsform motsvarande grundskola och gymnasieskola och motsvarande skolformer i enlighet med 24 kap. 8-9 §§ i skollagen (2010:800). Varje skolenhet leds av en rektor. Inom skolorganisationen arbetar cirka 350 lärare, rektorer och specialpedagoger och varje läsår får cirka 1 400 elever sin rätt till utbildning tillgodosedd under SiS huvudmannaskap.

Skolverksamheten omfattas av samtliga relevanta delar i skollagen och övriga skolförfattningar med undantag för bestämmelser om registerkontroll och bestämmelser om skollokaler. Det innebär att det i huvudsak ställs samma krav på SiS skolverksamhet som på grundskola och gymnasieskola inom skolväsendet vad gäller till exempel krav på elevhälsa inklusive stödåtgärder, legitimationskrav för lärare, kompetensutveckling, betygsättning, modersmålsundervisning, systematiskt kvalitetsarbete. SiS skolverksamhet faller under Skolinspektionens tillsyn.

Förutsättning för att lyckas i skolan är inte enbart en rättighet för den enskilde utan också den viktigaste skyddsfaktorn för ett liv utan allvarlig psykosocial problematik.¹ Socialstyrelsen har exempelvis konstaterat att "insatser för att förbättra utsatta barns skolprestationer, exempelvis för barn som växer upp i samhällets vård, sannolikt är nödvändiga om deras framtidsutsikter ska förbättras."²

Tillgång till utbildning vid särskilda ungdomshem för ungdomar som på grund av ålder inte har rätt att påbörja en gymnasieutbildning

Utredningen framhåller i kapitel 3, "viktiga utgångspunkter för utredningens arbete", vikten av en tillgänglig vuxenutbildning med lika tillgång till utbildning oavsett individens hemvist, sociala och ekonomiska förhållanden, utbildningens betydelse för att förhindra individer att hamna i gruppen unga som varken arbetar eller studerar samt hur utbildningsnivå har ett samband med upplevelsen av demokrati som styrelseskick.³ Utredningens analys i dessa aspekter stämmer väl överens med SiS bild.

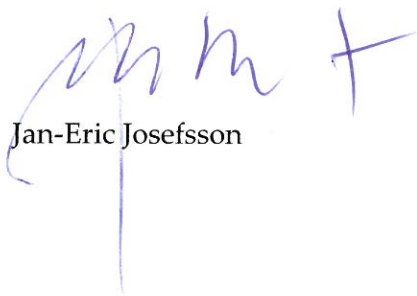
Som nämnts ovan har SiS i uppdrag att bedriva utbildning motsvarande grund- och gymnasieskola inklusive motsvarande skolformer. På SiS särskilda ungdomshem finns ungdomar som vid placering på SiS saknar pågående gymnasiestudier och som på grund av ålder inte har rätt att påbörja en gymnasieutbildning utan tillhör vuxenutbildningens målgrupp. Bestämmelser motsvarande de som reglerar SiS uppdrag att för ungdomar placerade på SiS särskilda ungdomshem bedriva utbildning motsvarande grund- och gymnasieskola saknas för bedriva utbildning motsvarande vuxenutbildning, vilket SiS, i enlighet utredningens analys ovan, ser som en brist.

¹ Socialstyrelsen skriver i Social rapport 2010 att "frånvaron av skolmisslyckande" är den starkast skyddande faktorn för faktorer som självmordsbeteende, missbruk, kriminalitet, bidragsberoende och tonårsföräldraskap. Socialstyrelsen *Social rapport 2010*, Stockholm 2010. Sid. 11

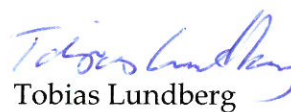
² Socialstyrelsen *Social rapport 2010*, sid. 229

³ SOU 2018:71 *En andra och en annan chans – Ett Komvux i tiden* sid. 112-126

Beslut i detta ärende har fattats av tf generaldirektören Jan-Eric Josefsson. I handläggningen har deltagit tf. utvecklingsdirektören Annika Eriksson. Föredragande har varit utredaren Tobias Lundberg

Jan-Eric Josefsson

Tobias Lundberg

Kopia:
SiS ledning
Institutionschefer
Registratorer
HK-chefer
Fackliga företrädare
Huvudskyddsombud